

Unitatea Executivă pentru
Finanțarea Învățământului Superior,
a Cercetării, Dezvoltării și Inovării

Participarea cetățenilor la îmbogățirea Agendei Naționale de Cercetare

Iunie 2022

Autori:

Radu Gheorghiu
Alexandra Roman
Raluca Ciobotaru
Bianca Dragomir
Ioana Spanache
Paul Pleșcan
Roxana Dimitriu
Adrian Curaj

CUPRINS

1. Introducere	3
2. Recrutarea participanților	4
3. Metodologie	5
4. Conținutul atelierului de lucru - 13 mai	7
4.1 Selecția tematicii (impacturilor) grupurilor de lucru	7
4.2 Identificarea și selecția temelor de interes	7
4.3. Rezultate – Detalierea și selecția finală a temelor de interes	13
5. Conținutul atelierului de lucru - 20 mai	24
5.1 Selecția tematicii (impacturilor) grupurilor de lucru	24
5.2 Identificarea și selecția temelor de interes	25
5.3 Rezultate – detalierea și selecția finală a temelor de interes	31
6. Anexe	43
Anexa 1 Agenda atelierelor de lucru	43
Anexa 2 Impacturile input din <i>Agenda Strategică Națională de Cercetare</i>	44

1. Introducere

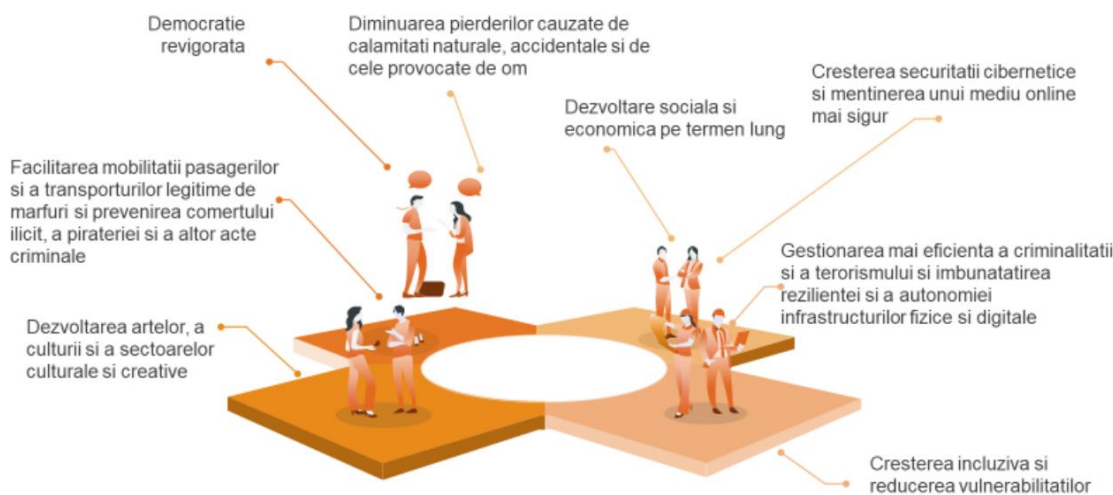
Acest raport descrie procesul și rezultatele intermediare și finale a două ateliere de lucru în cadrul cărora au fost implicați **60 de cetățeni**, pentru **completarea Agendei Strategice de Cercetare** elaborate anterior prin consultare cu experți și actori cheie. Atelierele au avut ca prim obiectiv testarea interesului și relevanței implicării cetățenilor în conturarea priorităților pentru finanțarea publică a cercetării și inovării, iar în măsura în care adaugă elemente de noutate, includerea acestora în documentele strategice relevante.

Atelierele de lucru au fost organizate în 13 și 20 mai 2022 la București **în cadrul proiectului european [PRO-Ethics](#)**, în care UEFISCDI este partener. Proiectul implică organizații de finanțare a cercetării și inovării din diverse state europene, cu scopul general de a testa noi metode pentru implicarea cetățenilor în procesele decizionale referitoare la activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare, în contextul respectării principiilor de etică. PRO-Ethics va avea ca rezultat concret un cadru de etică, mai precis un ghid practic și operațional cu un set de criterii pentru evaluarea calității și a caracterului etic, în ceea ce privește procesele participative.

Demersul consultativ cu cetățenii a fost organizat de către experții UEFISCDI și a fost puternic **corelat cu elaborarea Strategiei Naționale de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027 (SNCISI)**. Astfel, la data organizării atelierelor de lucru, fusese deja elaborată o versiune a Agendei Naționale de Cercetare prin consultări cu experți (peste 150 persoane în întâlniri de panel și peste 2300 respondenți online). Această agendă, care reprezintă o adaptare pentru România a domeniilor de cercetare din Planul Orizont Europa, descrie în termeni de nevoi societale prioritățile de cercetare, fără a restricționa tipul de cercetare.

Dintre cele șase domenii ale Agendei, două au făcut obiectul noii consultării, considerate mai relevante pentru contribuția cetățenilor: ***Cultură, creativitate și societate incluzivă și Securitate civilă pentru societate***, fiecare cu câte patru zone de impact.

Fig. 1. Inputul pentru cetățeni - Cele opt zone de impact selectate din Agenda Strategică Națională de Cercetare

În fiecare dintre ateliere cetățenii au parcurs, de-a lungul unei zile întregi, un proces structurat de consultare, la finele căruia au identificat 10 propuneri de teme (vezi capitolele 4 și 5)

Având în vedere că rezultatele s-au dovedit a fi consistente, anumite elemente au fost preluate în Agenda Strategică de Cercetare, parte a Strategiei Naționale de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027.

2. Recrutarea participanților

Atelierele de lucru s-au derulat cu câte 30 de participanți unici.

După cum s-a menționat anterior, s-a testat posibilitatea și, implicit, dorința cetățenilor de a se implica în fluxul decizional cu privire la elaborarea documentelor strategice ce privesc activitatea de cercetare și inovare, pornind de la nevoile lor personale sau ale comunităților din care fac parte. Unica "cerință" a fost ca participanții să fie "experți în viața lor proprie" și să folosească această perspectivă în identificarea nevoilor rezolvabile prin soluții de cercetare.

Pentru a derula un exercițiu concludent și pentru a respecta principiile de etică promovate de proiect, s-a încercat o repartizare cât mai echitabilă a participanților în funcție de vârstă, gen, distribuție urban/rural sau nivel de educație.

Așadar distribuția pentru cele două ateliere de lucru a fost următoarea:

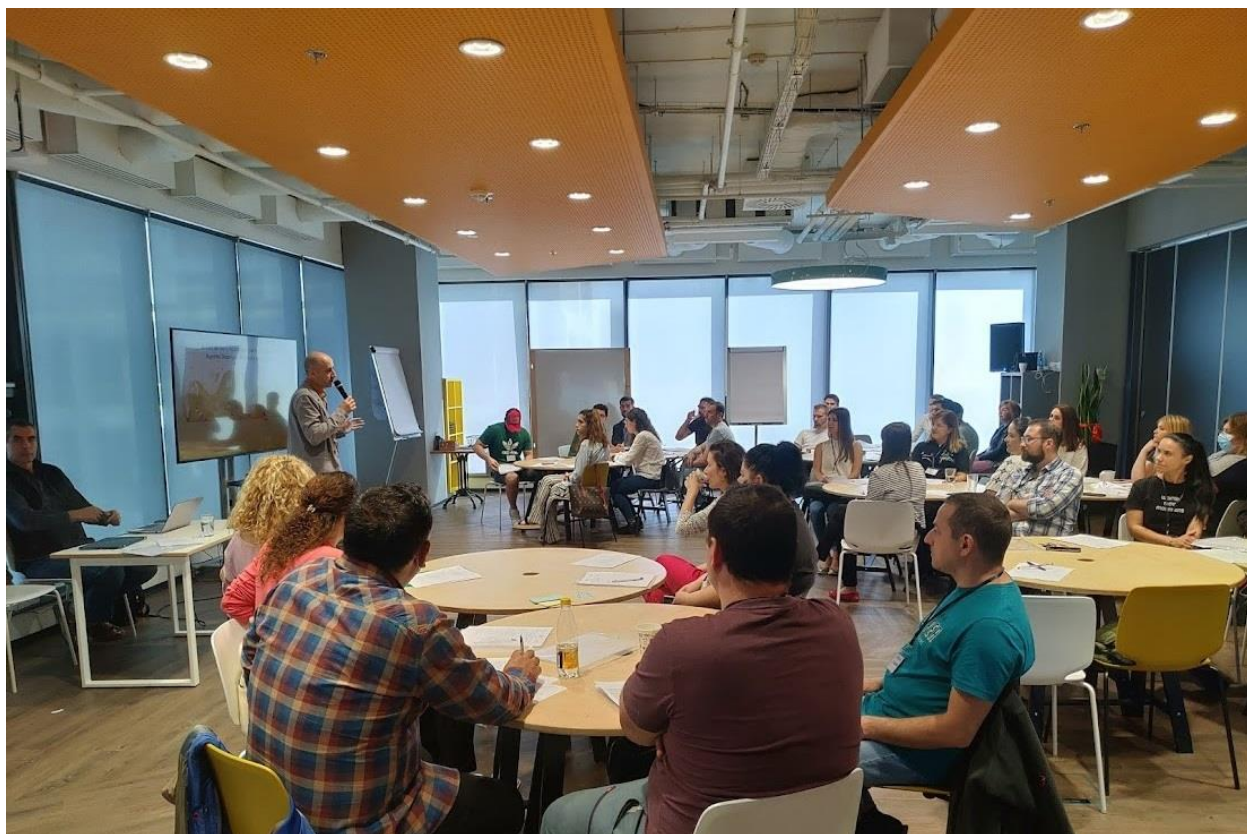
- Femei și bărbați -50%-50%
- 65% zonă urbană mare (București), 16% zonă urbană mică, 19% zonă rurală;
- **Nivel de studii:** 70% studii superioare, 30% studii medii (liceu/școală profesională);
- **Vârsta:** 31% 20-30 ani, 31% 31-40 ani, 31% 41-50 ani, 7% 50+.

- Toți participanții trebuia să fie familiarizați, cel puțin într-o mică măsură, sau urmăreau subiecte de interes actual cum ar fi probleme de mediu, sustenabilitate, educație, sănătate, securitate, nutriție, infrastructură etc

Pentru a putea atinge criteriile menționate și a se asigura o diversitate cât mai mare a participanților, s-a apelat la serviciile unei firme specializate în recrutarea persoanelor.

3. Metodologie

Abordarea generală a fost de tip *world cafe*, un proces conversațional structurat, pentru transmiterea de cunoaștere, în cadrul căruia grupuri de persoane dezbat diverse subiecte, într-un mediu prietenos și cu un grad mai mic de formalism. Discuțiile se poartă la mese, în cursul mai multor runde, iar participanții schimbă mesele după fiecare rundă, pentru a putea contribui la cât mai multe teme de discuții. Gazda mesei este singura persoană care nu se mută, pentru a putea rezuma subiectele dezbătute până în acel moment noilor participanți și pentru a modera dezbaterile. Asumția principală este că discuțiile colective duc la modificări de concepții și încurajează acțiunile colective.

Prezentare în plen - obiectivele atelierului de lucru

Metodologia a fost considerată potrivită pentru un atelier de lucru cu cetățeni diverși, tocmai prin prisma faptului că procedura *world cafe* furnizează un set-up prietenos și suficient de

informal, astfel încât toți participanții să fie încurajați să-și împărtășească opiniile, dar și să fie dispuși să-i asculte pe ceilalți.

Procesul a implicat următorul format/cadru general:

- Lucru în grup
- Prezentări
- Vot individual

Participanții au consultat lista de impacturi și provocări asociate celor două domenii, pentru a se familiariza cu subiectele. Fiecare persoană a votat două impacturi preferate, iar în urma votului, au fost stabilite cinci mese de lucru, corespunzătoare impacturilor cu cele mai multe voturi.

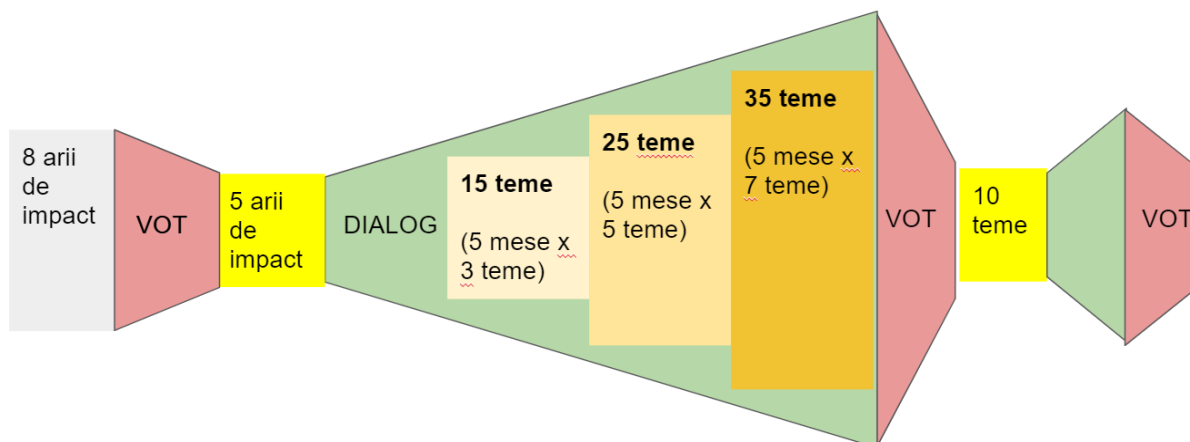
În contextul subiectelor selectate, pe baza dialogului și a lucrului în grup, fiecare masă de lucru a identificat, pe parcursul a trei runde, până la șapte provocări societale (total maxim - 35 provocări pentru cele cinci mese).

La finalul acestei etape, facilitatorii au prezentat cele șapte provocări asociate fiecărei mese, iar acestea au fost supuse votului participanților. În urma votului au fost selectate 10 teme, iar fiecărui grup de lucru i-au fost alocate două dintre acestea, reluându-se discuțiile în grup. Grupurile de lucru au detaliat fiecare temă conform următoarei structuri:

- Descrierea problemei
  - ❖ Exemple/detaiere
  - ❖ Impactul actual
  - ❖ Evoluția probabilă la orizontul de timp 2030
- Valorile ce ar trebui promovate pentru a soluționa problema
- Soluții posibile
- Relevanța pentru cercetare

La final fiecare grup de lucru a prezentat cele două teme, care au fost, din nou, supuse votului, pentru a stabili o ierarhie a intereselor cetățenilor vizavi de provocările personale sau ale comunităților în care trăiesc.

Fig.2. Etapele procesului

4. Conținutul atelierului de lucru - 13 mai

4.1 Selecția tematicii (impacturilor) grupurilor de lucru

Cele opt impacturi au fost prezentate participanților, iar aceștia au votat câte două impacturi preferate. Rezultatele sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Impact	Vot
Dezvoltare socială și economică pe termen lung	17
Creșterea incluzivă și reducerea vulnerabilităților	12
Democrație revigorată	7
Creșterea securității cibernetice și menținerea unui mediu online mai sigur	7
Diminuarea pierderilor cauzate de calamități naturale, accidentale și de cele provocate de om	5
Dezvoltarea patrimoniului cultural, al artelor și al sectoarelor culturale și creative	4
Facilitarea mobilității pasagerilor și a transporturilor legitime de mărfuri și prevenirea comerțului ilicit, a pirateriei și a altor acte criminale	4

Așadar au fost formate cinci grupuri de lucru pe teme cu cele mai multe voturi (conform tabelului), cu mențiunea că impactul *"Dezvoltare socială și economică pe termen lung"* a fost alocat pentru două grupuri de lucru, dat fiind numărul mare de voturi.

4.2 Identificarea și selecția temelor de interes

Fiecare grup de lucru a identificat (în cadrul a trei runde de discuții) câte maxim șapte probleme sau provocări cu care se confruntă, fie la nivel personal, fie la nivelul comunității, având ca punct de plecare impactul specific fiecărei mese.

Grupuri de lucru - identificarea provocărilor societale asociate impacturilor

Impact - Democrație revigorată

1. Nevoia consultării cetățenilor

- Cetățenii să fie consultați cu privire la probleme care îi privesc (de ex. în pandemie, în cazul unui potențial război, în procesele de planificare urbană), sub forma unor mini-referendumuri, dar și prin alte instrumente. Cu mențiunea:
  - Cetățenii trebuie să fie mai întâi educați pentru a putea participa/contribui la procesul democratic;
  - Mulți cetățeni nu au un spirit civic și/sau responsabilitatea implicării în procese democratice.

2. Comunicarea științei

- Este nevoie de mai multe evenimente de comunicare a științei către publicul larg (de ex. evenimente precum cele organizate la muzeul Antipa sau în Orașelul Copiilor);
- Diseminarea rezultatelor științei în limbaj accesibil, începând din școală.

3. Digitalizare

- Procesul de digitalizare este anevoios (inclusiv din cauza lipsei de cunoaștere a personalului din administrație);
- Acces dificil la informații de interes public.

4. Clasa politică/politizarea

- Instituțiile publice sunt politizate;
- Clasa politică e ignorantă;
- Clasa politică nu e motivată de valori.

5. Discriminare, radicalizare, extremism în societate și în instituții

Impact - Dezvoltare socială și economică pe termen lung

1. Educație vs. piața muncii - adaptarea educației la schimbările de pe piața muncii

- Stare actuală: curriculum încărcat, cursuri cu utilitate redusă în contextul meseriilor viitorului, discrepanțe între urban mare vs. urban mic și rural;
- Consiliere și orientare în carieră, focalizare tematică pentru tineri/copii în funcție de interese, curriculum adaptabil - elevii să poată alege cursurile pe care doresc să le urmeze în funcție de interese și abilități;
- Introducerea de activități de experimentare a meseriilor cât mai devreme pentru copii și tineri;
- Revitalizarea școlilor vocaționale/profesionale și schimbarea percepției publice față de acestea. În acest moment, urmarea unei astfel de școli nu este considerată ca fiind un parcurs dezirabil;
- Colaborări cu mediul privat;
- Cursuri de parenting, educarea părinților privitor la cum să își îndrume copiii mai bine în alegerea unui parcurs profesional.

2. Eradicarea sărăciei învățării + ajutor acordat tinerilor defavorizați

- Stare actuală: tineri foarte capabili fără rampe de lansare;
- Acțiuni necesare: consiliere și orientare profesională; explorare abilități meșteșugărești; implicarea autorităților locale - realizarea de parteneriate între primărie și școli; realizarea de investiții în tineri, inclusiv din medii defavorizate; sistemul de învățământ și curricula sunt învechite și ar trebui actualizate; dezvoltarea sistemului educațional din mediul rural.

3. Impactul globalizării

- Stare actuală: societate bazată pe consumerism (ex. viață scurtă a electrocasnicelor);

- Necesitatea educației financiare pentru o mai bună reziliență în cazul crizelor economice și financiare. Aceasta ar trebui chiar să devină obligatorie;
- Îmbunătățirea eficienței materialelor.
- 4. Sistem bazat pe merite și competență în sistemul public
  - Schimbarea sistemului de evaluare a personalului din sectorul public (evaluare periodică a acestuia);
  - Combaterea angajărilor pe alte criterii decât cele de merit și competență;
  - Acordare de recompense mai mari, în funcție de importanța unei activități profesionale (ex. personal medical implicat în combaterea infecțiilor nozocomiale).
- 5. Protecție socială
  - Existența posibilității de a lucra și după pensionare;
- 6. Combatere "fake news"
  - Se poate realiza prin intermediul educației;
  - Popularizarea științei - activități de comunicare științifică;
  - O mai bună administrare a rețelelor sociale;
  - Sancționarea mass-mediei și a platformelor *social media* care diseminează știri false;
  - Sistem de monitorizare a știrilor;
  - Combaterea pseudoștiinței prin educarea populației privind diferite subiecte de interes public.
- 7. Cultivarea identității și a valorilor naționale

Impact - Dezvoltare economică și socială pe termen lung

1. Alocarea pe criterii nepotiste a locurilor de muncă din sectorul public
  - Lipsa transparenței în recrutarea și selecția forței de muncă;
  - Locurile de muncă scoase la concurs sunt destinate anumitor persoane – favorizarea anumitor candidați;
  - Funcționarii publici care ocupă posturile nu sunt suficient de bine pregătiți profesional.
2. Lipsa sustenabilității în activitățile zilnice
  - Oamenii nu sunt conștienți de impactul lor negativ asupra economiei/mediului;
  - Se simte o nevoie acută de educare în masă a populației – campanii media/online bine gândite;
  - Educarea populației pe probleme economice, adaptată la contextul actual;
3. Accent redus pe tema socială de bază - familia
  - Lipsa comunicării în familie;
  - Implicarea redusă a părinților în educația propriilor copii;

- Nu este promovată familia ca pilon social de bază.
4. Emigrarea în masă din motive socio-economice
    - Identificarea nevoii de migrare;
    - Emigrare în masă datorată nivelului de educație scăzut;
    - Lipsa locurilor de muncă și a condițiilor propice de muncă forțează emigrarea în masă;
    - Nivel scăzut al calității vieții generează emigrarea în țări mai dezvoltate.
  5. Pandemia generează noi comportamente
    - Pandemia a generat izolarea indivizilor în lockdown;
    - Pandemia a impus munca "remote";
    - Un segment al populației a fost nevoit să se reorienteze profesional: artiști, șoferi etc.
  6. Infrastructură educațională slab dezvoltată
    - Personal didactic slab pregătit sau insuficient interesat;
    - Școli puține și nivel scăzut al condițiilor din școli;
    - Trebuie identificate motivele abandonului școlar: copii izolați geografic, copii proveniți din medii defavorizate;
    - Școala online la care nu au avut acces copiii din medii rurale sau cu posibilități financiare reduse (nu au avut internet, dispozitive electronice etc);
    - Lipsa resurselor financiare pentru continuarea studiilor.
  7. Protecție socială exagerată (măsură politică populistă)
    - Se alocă sume foarte mari din bugetul de stat pentru susținerea șomerilor;
    - Sprijinul social oferit de stat afectează competitivitatea.

Impact - Creșterea incluzivă și reducerea vulnerabilităților

1. Act educațional slab la toate nivelurile
  - Prea mulți copii în clase, prea puține școli, prea puțini profesori;
  - Probleme de comunicare;
  - Nevoia de meditații și de implicare a părinților în procesul de educație (implică resurse financiare și de timp);
  - Nu se face destulă practică, nu există o plajă largă de activități extra, care să aibă un specific practic (la nivel de liceu/facultate);
  - Nu se folosește în viața de zi cu zi și cea profesională ceea ce se învață în școală/facultate;
  - Profesorii ar trebui să fie la curent cu ultimele noutăți, iar curricula să fie adaptată pieței.
2. Acces dificil la opțiuni suplimentare de educație din motive financiare, dar și din cauza unei oferte limitate

- Acces dificil la cursuri opționale sau de specializare (costisitoare)- atât pentru adulți, cât și pentru copii.

3. Timp redus pentru activități și viață personală

- Nu ar trebui să se lucreze peste program;
- "Nu am timp pentru mine și pentru familie".

4. Valorizarea oricărui loc de muncă, indiferent de nivelul de educație necesar

- "Sunt femeie de serviciu și mă simt discriminată din cauza locului meu de muncă";
- Nu trebuie să existe doar doctori și profesori - este nevoie de orice tip de activitate/profesie într-o comunitate;
- Toată lumea ar trebui să aibă un loc de muncă asigurat.

5. Lipsa educației financiare

- Nu există educație financiară în școli;
- Informația financiară existentă este puțină și inutilă;

6. Act medical deficitar și lipsa unei informări corecte și complete referitor la acesta, în sistemul public

- Contribui la bugetul de sănătate degeaba, deoarece trebuie să mă duc în sistemul privat, deoarece actul medical la stat este slab, iar programările se fac foarte greu;
- Nu sunt informat cu privire la consecințele asupra sănătății a unui act medical (în special în limba română).

7. Acces limitat la locuri de muncă în mediul rural

Impact - Creșterea securității cibernetice și menținerea unui mediu online mai sigur

1. Înțelegerea/ detectarea unui posibil atac cibernetic

- Pregătirea pentru amenințări;
- Conștientizarea la nivel instituțional și a publicului larg a atacurilor cibernetice:
  - Nevoia de infrastructură specifică;
  - Educația publicului larg;
  - Necesitatea promovării (campanii de conștientizare);
  - Departamente tehnice la nivel instituțional pregătite pentru atacuri cibernetice.

2. Combaterea cyberbullying

- Eliminarea conturilor false de pe platformele online;
- Identificator unic pentru acces (poliție online);

- Eliminarea informațiilor repetitive;
  - Verificarea informațiilor publicate;
  - Adaptarea programei școlare – educație cibernetică.
3. Identificarea conținutului instigator din mediul on-line
  4. Metode de combatere a fraudelor on-line
  5. Creșterea educării/ încrederii populației pentru platformele on-line
  6. Responsabilizarea furnizorilor de produse digitale
    - Amenzi pe cifra de afaceri.
  7. Reducerea impactului atacurilor informatice asupra infrastructurilor de mare importanță

Fiecare facilitator a prezentat, în plen, temele de interes selectate de la fiecare grup de lucru (maxim șapte). Așadar după prezentarea celor 33 teme, fiecare participant a avut la dispoziție câte patru voturi, pentru a selecta câte patru teme favorite. În urma votului au fost propuse 10 teme pentru discuția din etapa următoare:

- Act educațional slab la toate nivelurile
- Lipsa educației financiare
- Cetățenia digitală
- Consultarea periodică a cetățenilor
- Timp redus pentru activități/viață personală
- Revitalizarea instituțiilor publice și actualizarea competențelor funcționarilor
- Înțelegerea/afectarea unui posibil atac cibernetic
- Creșterea încrederii pentru platforme online
- Emigrarea în masă din motive socio-economice
- Neadaptarea educației la contextul socio-economic

Grupuri de lucru - Detalierea temelor de interes

4.3. Rezultate – Detalierea și selecția finală a temelor de interes

Grupurile de lucru au dezbătut cele două teme alocate fiecărei mese după o structură prestabilită: detalierea temei, impactul actual al acesteia asupra societății, evoluția probabilă la orizontul de timp 2030, valorile care ar trebui promovate, posibilele soluții și relevanța pe care o prezintă tematica respectivă pentru activitatea de cercetare.

Respectând procedura World Cafe, sesiunea de lucru s-a desfășurat în două runde: la finalul primei runde, participanții au schimbat mesele (facilitatorul a rămas la masă), astfel, toți au avut oportunitatea de a contribui la mai multe teme și, implicit, fiecare temă a fost îmbogățită cu o diversitate de idei și opinii.

Prezentări ale grupurilor de lucru

La final, toate temele au fost prezentate în plen și supuse unui nou vot, care să ofere o imagine asupra opțiunilor și preferințelor cetățenilor, raportate la nevoile și interesele lor personale sau comunitare. Mai jos, sunt prezentate rezultatele votului, precum și descrierea detaliată a temelor de interes.

Tema de interes	Vot
Timp redus pentru activități/viață personală	16
Lipsa educației financiare	13
Revitalizarea instituțiilor publice și actualizarea competențelor funcționarilor	11
Cetățenie digitală	11
Creșterea încrederii pentru platformele online	9
Act educațional slab la toate nivelurile	7
Emigrarea în masă din motive socio-economice	4
Consultarea periodică a cetățenilor	3
Înțelegerea/nivelul de afectare a unui posibil atac cibernetic	3
Neadaptarea educației la contextul socio-economic	2

Detalierea temelor:

1. Tema - Timp redus pentru activități/ viață personală (16 voturi)

Descriere/ Exemple

- Lucru pe ture;
- Conectare continuă;
- Program lung și volum mare de lucru;
- Situații în care nu sunt plătite orele de lucru suplimentare;
- Presiune de la conducerea organizației;
- Timp crescut petrecut în trafic;
- Presiune socială - pentru a câștiga mai mult/a avea mai mult;
- Competiție crescută pe piața muncii;
- Nu se dau/iau concedii.

Impact actual

- Crește nivelul de stres și apar probleme de sănătate (fizică și psihică);
- Distanțare socială - oamenii nu mai au timp să se vadă unii cu ceilalți;
- Apar probleme în viața personală și de familie - mai puțină atenție acordată copiilor, aceștia nu sunt supravegheați;
- Concedii mai puține și scurte;
- Tot mai mulți oameni apelează la servicii precum curățenie, gătit, cumpărături etc.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Perpetuarea problemelor de sănătate fizică;
- Crește incidența problemelor de sănătate psihică - risc de burn-out ridicat;
- Impact negativ asupra copiilor - relațiile copii-părinți sunt tensionate;
- Crește cererea și oferta de servicii precum curățenie, gătit, îngrijire copii, etc.

Valori care ar trebui promovate

- Sănătatea mintală;
- O mai bună organizare și eficiență;
- Viața personală.

Soluții posibile

- Reglementarea Codului Muncii;
- Amendarea angajatorilor care nu respectă programul de lucru - realizarea de controale periodice pentru verificare;
- Reducerea programului de lucru la șase ore de lucru pe zi sau la patru zile de lucru pe săptămână;
- Lucru "remote" cu program la alegere - fix, flexibil.

Relevanță pentru cercetare

- Cercetarea modului în care drepturile angajaților se reflectă în documente;

- Cercetarea echilibrului viață profesională - viață personală - presiuni la care sunt supuși angajații, cât timp este petrecut pentru muncă și cât pentru viață personală sau activități de relaxare;
- Cercetarea implicațiilor psihologice ale timpului crescut alocat pentru activitățile profesionale;
- Cercetarea eficienței angajaților;
- Cercetarea/explorarea modelelor alternative de mers la lucru (patru zile pe săptămână, șase ore pe zi).

2. Tema - Lipsa educației financiare (13 voturi)

Descriere/exemple:

- Nu există în curricula, iar dacă există, informațiile sunt neconcludente/insuficiente etc;
- Staff-ul din domeniu este necalificat.

Impact (al situației curente):

- Oamenii sunt iresponsabili în administrarea bugetului personal => devin pradă ușoară înșelătoriilor;
- Impact psihologic negativ asupra oamenilor (falimente personale);
- Număr mic de antreprenori/businessuri locale => număr redus de investiții.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Nu vor mai exista business-uri locale;
- Falimentul sistemului de pensii/asigurări sociale etc.

Valori care ar trebui promovate:

- Spirit antreprenorial.

Soluții posibile:

- Predarea educației financiare în sistemul de educație - făcută de antreprenori, experți în economie, finanțe.

Relevanța pentru cercetare:

- Studii cu privire la ce înseamnă educație financiară în alte sisteme;
- Studii cu privire la categoriile sociale/de vârstă care ar trebui să reprezinte grupul țintă pentru educația financiară;
- Studii cu privire la ce concepte ar trebui predate.

3. Temă: Revitalizarea instituțiilor publice și actualizarea competențelor funcționarilor (11 voturi)

Descriere/ Exemple

- Procese învechite și ineficiente – se transmit, în mod fizic, documente de la o instituție la alta, când acestea ar putea să fie în schimb stocate într-o bază de date unică la care să aibă acces toate instituțiile;

- Personal depășit și ineficient;
- Lipsa activităților de training, de profesionalizare a personalului;
- Atitudine defectuoasă a funcționarilor publici. Aceștia nu oferă îndrumare adecvată beneficiarilor.

Impact

- Timp pierdut, haos, iar beneficiarii se simt descurajați când vine vorba de rezolvat lucruri în sistemul public;
- Lipsa transparenței;
- Oamenii se orientează, în funcție de posibilități, către sistemul privat;
- Oamenii renunță uneori la respectarea legalității (exemple: declarare venituri, intabulare casă);
- Evoluție greoaie a proceselor și lipsa eficienței.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Vom începe să ne asemănăm tot mai mult cu Rusia - crește corupția, scade nivelul de trai;
- Crește migrația;
- Vom fi marginalizați în Europa.

Valori care ar trebui promovate

- Comportament etic și profesionist, empatie, mentalitate de creștere/evoluție, asumare, educație;
- Inovație, respect față de beneficiar, voință, răbdare, adaptabilitate.

Soluții posibile

- Digitalizarea proceselor și crearea unui portal unic și a unei baze de date la care să aibă acces toate instituțiile;
- Funcționarii publici dobândesc competențe noi - oferire cursuri specializate în acest sens;
- Eficientizarea legislației instituțiilor publice;
- Înăsprirea pedepselor/amenzilor date pentru funcționarii publici și instituțiile care nu respectă legea;
- Educarea populației cu privire la modul de funcționare al sistemului public și privitor la cum trebuie să interacționeze cu funcționarii publici (exemplu - atitudine respectuoasă reciprocă funcționari- beneficiari);
- Eliminarea nepotismelor și angajarea/promovarea personalului pe criterii de competență.

Relevanța pentru cercetare

- Înțelegere aprofundată a sistemului, a stadiului actual, proceselor, comportamentelor, problemelor existente;
- Cercetare cu privire la ce trebuie și cum trebuie schimbat – Care ar trebui să fie parametrii schimbării? *Exemplu: Cum ar trebui să se realizeze digitalizarea?*

4. Tema - Cetățenia digitală (11 voturi)

Descriere/exemple:

- Interacțiuni cu administrația publică /serviciile de utilitate publică;
- Dialog cu reprezentanții aleși (inclusiv în social media);
- Votul electronic;
- Reclamarea unor nereguli.

Impact (al situației curente)

- Consumul excesiv de timp, energie și bani;
- Informația nu este structurată, transparentă și ușor de integrat în alte fluxuri informaționale.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Procesul de digitalizare se va maturiza sub presiunea normelor/recomandărilor UE, a pieței și a societății;
- Vor exista decalaje și în viitor în comparație cu alte țări europene, decalaje care vor frustra cetățenii români.

Valori care ar trebui promovate

- Inovație, virtualizare, eficiență (inclusiv în managementul vieții personale), transparentă.

Soluții posibile

- Aplicații mobile pentru plata taxelor/votul electronic/reclamații (inclusiv în timp real);
- Educația - dezvoltarea competențelor digitale în rândul cetățenilor;
- Promovarea surselor de finanțare în scopul digitalizării și accesarea cu succes a acestor fonduri (de ex. fondurile europene);
- Rețele de senzori (de ex. pentru a monitoriza calitatea mediului/a spațiilor publice);
- Colectarea/partajarea unor date personale/biometrice ale cetățenilor (de ex. anumiți parametri fiziologici sub influența condițiilor - de pildă a aerului - dintr-un cartier);
- Blockchain pentru trasabilitatea intervențiilor publice/a distribuției unor bugete publice.

Relevanța pentru cercetare

- Planuri de fezabilitate al infrastructurii digitale;
- Testarea acceptabilității soluțiilor în rândul a diferite categorii de cetățeni;
- Riscurile asociate unor soluții tehnologice (de ex. senzori, partajarea datelor biometrice).

5. Tema - Creșterea educării/încrederii populației pentru platformele on-line (9 voturi)

Descriere/Exemple

- Îmbunătățirea comunicării/informării populației referitor la platforma/produsul digital;
- Facilitatea digitalizării serviciilor publice.

Impact

- Câștigarea resurselor (timp, bani, etc.);
- Reducerea birocrăției;
- Eficientizarea serviciilor publice;
- Reducerea evaziunii fiscale;
- Reducerea poluării.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Creșterea informatizării instituțiilor publice;
- Nivel crescut de emancipare al populației.

Valori care ar trebui promovate

- Educație;
- Încredere în platformele on-line;
- Siguranța plăților on-line;
- Recompensa/constrângerea pentru utilizarea platformelor online.

Soluții posibile

- Dezvoltarea infrastructurii;
- Introducerea de cursuri de utilizare în centrele locale pentru copii/vârstnici;
- Consilierea populației cu acces redus la tehnologie;
- Reconvertirea profesională făcută de parteneriate public-privat.

Relevanța pentru cercetare

- Creșterea securității la nivelul furnizorilor de produse digitale;
- Dispariția/apariția de (noi) joburi.

6. Tema - Act educațional slab la toate nivelurile (7 voturi)

Descriere/exemple:

- Profesori slabi, neadaptati;
- Curriculă și sistem de predare învechit;
- Prea multe teme;
- Informații și materii nefolositoare pentru viitor;
- Lipsește practica;
- Modul de evaluare a cunoștințelor este neadecvat și nu se axează pe evaluarea competențelor;
- Infrastructură învechită.

Impact (al situației curente):

- Nu avem oameni adaptați la piața muncii;
- Suntem inferiori pe plan internațional din punct de vedere profesional, al know-how-ului, al competențelor;
- Cetățeni neadaptați în societate și ușor manipulabili;
- Rata crescută a abandonului școlar și perpetuarea acestui fapt de-a lungul generațiilor, în diverse familii.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Șomaj crescut;
- Rata abandonului școlar crește în raport cu media europeană;
- Deficit de specialiști;
- Migrarea de la vârste fragede;
- Standarde scăzute de performanță;
- Adaptarea curriculei.

Valori care ar trebui promovate:

- Responsabilitate;
- Educație civică;
- Conștientizarea importanței actului educațional.

Soluții posibile:

- Consilierea/testarea psihologică a profesorilor;
- Motivare financiară combinată cu oportunități continue de specializare;
- Modernizarea infrastructurii;
- Metode educaționale alternative;
- Preluare bune practici;
- Renunțarea la evaluare pentru clasele mici.

Relevanța pentru cercetare:

- Cercetarea bunelor practici sau a altor abordări din alte sisteme educaționale;
- Cercetare pe tema oportunității și a modului de integrare a diverselor tehnologii în actul educațional.

7. Tema - Emigrarea în masă din motive socio-economice (4 voturi)

Descriere/Exemple

- Salarii mici comparative cu piața europeană;
- Sistem educațional învechit și nivel scăzut al actului educațional;
- Sistem precar de protecție socială;
- Puține locuri de muncă și condiții neatractive.

Impact

- Îmbătrânirea populației;
- Deficit demografic;
- Reducerea personalului specializat.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Colapsarea sistemului de pensii;
- Creșterea numărului de muncitor străini;
- Exodul de specialiști români;
- Reducerea nivelului de trai.

Valori

- Naționalism;
- Patriotism;
- Recunoașterea meritelor;
- Familia (menținerea unității familiale).

Soluții posibile

- Creșterea salariului minim/mediu;
- Promovarea antreprenoriatului;
- Impozitarea salariilor în funcție de venit;
- Stimulente/scheme de finanțare pentru familii.

Relevanța pentru cercetare

- Analiza contextului european privind condițiile/sectoarele angajaților emigranți și elaborarea unor metode de retenție;
- Metode de stimulare pentru întoarcerea în țară.

8. Tema - Consultarea periodică a cetățenilor (3 voturi)

Descriere/ exemple

- Consultări asupra unor chestiuni de interes precum planificarea urbană, investiții în infrastructură, modificări asupra taxelor, procesul educațional, protecția mediului, planificarea bugetară;

Impact (al situației curente)

- Inerție/stagnare;
- Decădere;
- Dispare sentimentul apartenenței la o comunitate;
- Se agravează marginalizarea unor grupuri;
- Crește senzația decidenților că ei sunt de neclintit.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Vor fi îmbunătățiri incrementale la presiunea Europei;
- Există riscul să crească atractivitatea mișcărilor/partidelor extremiste/non-liberale.

Valori care ar trebui promovate

- Dialog/dezbatere, voință și motivație, răbdare în a asculta opiniile contrare, încrederea cetățenilor în forțele proprii.

Soluții posibile

- Participarea la ședințele consiliului local (precedată de informații despre derularea acestora);
- Scurtarea mandatului consiliilor locale/județene sau al altor instituții reprezentative (argument contra: scurtarea mandatului conduce la gândire pe termen scurt, pe când prelungirea acestora ar responsabiliza mai mult);
- Crearea unor platforme online de consultare;
- Recompense/recunoașterea meritelor cetățenilor implicați în procesele consultative;
- Educația civică din școală trebuie regândită, pentru ca ea chiar să reprezinte un efort de a dezvolta spiritul civic în rândul tinerilor;
- Consultări cu cetățenii contextuale/ “on the go” → de exemplu în drum spre casă/ în cartier să fie întrebări despre aspecte care îi privesc direct.

Relevanța pentru cercetare

- Trebuie explorate blocajele în comunicarea dintre cetățeni, dar și dintre cetățeni și decidenți;
- Cercetarea motivației oamenilor de a participa în viața comunității;
- Metode de “gamificare”¹ a procesului consultativ;
- Explorarea metodelor prin care pot fi vizați cetățenii relevanți pentru anumite chestiuni (nu toate temele/problemele de interes public sunt cu adevărat relevante pentru toți cetățenii).

9. Tema - Înțelegerea/ detectarea unui posibil atac cibernetic (3 voturi)

Descriere/Exemple

- Servere specializate de firewall;
- Atacuri DDOS;
- Furt de identitate, de date bancare, echipamente;
- Criptare de echipamente.

Impact

- Reducerea/ descurajarea fraudelor on-line;
- Protecția datelor;
- Încrederea utilizatorilor.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Creșterea securității cibernetice ca urmare a intensificării atacurilor cibernetice.

Valori care ar trebui promovate

- Protecția datelor;
- Încurajarea resursei umane din domeniu.

Soluții posibile

- Educarea – adaptarea programei școlare/ curriculei;

---

¹gamificare - crearea unei experiențe similare jocurilor - antrenantă, intuitivă, cu sistem de recompense

- Campanii de promovare;
- Facilități fiscale/programe de stimulare pentru specialiști;
- Dezvoltarea infrastructurii IT (alocări financiare mai mari);
- Dezvoltarea infrastructurii;
- Atragerea/educarea specialiștilor IT pe securitate cibernetică;
- Dezvoltarea de standarde și proceduri de securitate.

Relevanța pentru cercetare

- Identificarea punctelor slabe ale infrastructurilor mari;
- Soluții dedicate împotriva atacurilor cibernetice (ex. antivirus).

10. Tema - Neadaptarea educației la contextul socio-economic (2 voturi)

Descriere/Exemple

- Materii învechite/inutile;
- Lipsa practicii în sistemul de învățământ superior;
- Schimbarea frecventă a programei școlare (semestre/trimestre, testare, examene);
- Lipsa consilierii elevilor;
- Stil învechit de predare (accent pe teorie, puține exemple practice, studii de caz, experimente etc).

Impact

- Resursă umană slab pregătită pentru piața muncii;
- Deficit pe piața muncii de resursă umană specializată (criză personal);
- Lipsa încrederii în sine;
- "Importul" specialiștilor.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Scăderea PIB;
- Creșterea ratei inflației;
- Diminuarea investițiilor;
- Emigrarea specialiștilor ca urmare a condițiilor mai bune de educare/învățare a copiilor în spațiul european.

Valori

- Încrederea în sine;
- Meritocrația;
- Life long learning.

Soluții posibile

- Promovarea unor modele de urmat din diverse domenii/ interzicerea promovării la TV a non-valorilor;
- Parteneriate-public privat în vederea stabilirii stagiilor de practică pentru studenți;
- Subvenționarea programelor public-privat de către stat;
- Crearea de joburi noi, atractive.

Relevanța pentru cercetare

- Inovarea curriculei și reformarea școlilor pentru adaptarea la cererea de pe piață;
- Analiza sistemului de învățământ european și adaptarea bunelor practici la contextul național.

8. Conținutul atelierului de lucru - 20 mai

Al doilea atelier de lucru s-a desfășurat după aceeași procedură ca primul, participanții au fost selectați după aceleași criterii, iar input-ul a fost identic. Din acest motiv, se vor prezenta doar rezultatele evenimentului, fără a relua, în detaliu, toate informațiile cu privire la modul de lucru.

5.1 Selecția tematicii (impacturilor) grupurilor de lucru

Cele opt impacturi au fost prezentate participanților, iar aceștia le-au votat pe cele preferate după cum urmează:

Impact	Vot
Creșterea incluzivă și reducerea vulnerabilităților	20
Dezvoltare socială și economică pe termen lung	19
Facilitarea mobilității pasagerilor și a transporturilor legitime de mărfuri și prevenirea comerțului ilicit, a pirateriei și a altor acte criminale	6
Democrație revigorată	5
Diminuarea pierderilor cauzate de calamități naturale, accidentale și de cele provocate de om	4
Dezvoltarea patrimoniului cultural, al artelor și al sectoarelor culturale și creative	3
Gestionarea mai eficientă a criminalității și a terorismului și îmbunătățirea rezilienței și autonomiei infrastructurilor fizice și digitale	2
Creșterea securității cibernetice și menținerea unui mediu online mai sigur	1

Așadar au fost formate cinci grupuri de lucru pe teme cu cele mai multe voturi (după cum se vede în tabel), cu mențiunea că impacturile *”Creșterea incluzivă și reducerea vulnerabilităților”* și *”Dezvoltare socială și economică pe termen lung”* au fost alocate pentru câte două grupuri de lucru, dat fiind numărul mare de voturi.

5.2 Identificarea și selecția temelor de interes

Fiecare grup de lucru a identificat (în cadrul a trei runde de discuții) câte maxim șapte probleme sau provocări cu care se confruntă, fie la nivel personal, fie la nivelul comunității, având ca punct de plecare al discuțiilor, impactul specific fiecărei mese.

Grupuri de lucru - identificarea provocărilor societale asociate impacturilor

Impact - Dezvoltare socială și economică pe termen lung

1. Consiliere și orientare profesională + adaptare la piața muncii
  - Educație financiară și antreprenorială;
  - Identificarea intereselor, a înclinațiilor profesionale, testarea competențelor în acest sens;
  - Educație vocațională - școli de meserii, meșteșuguri;
  - Materii noi, specializări mai diverse (încă de la nivel de gimnaziu);
  - Pregătirea adecvată a cadrelor didactice - în vederea identificării intereselor și înclinațiilor elevilor, dar și în contextul dinamicii accelerate a pieței muncii, care necesită noi tipuri de competențe.
2. Asigurarea necesităților de bază în școli și sprijinul tinerilor din medii defavorizate în vederea eradicării sărăciei învățării
  - Burse pentru tineri defavorizați, inclusiv în funcție de aptitudini, pentru a se specializa în anumite domenii, meșteșuguri;
  - Implicarea părinților în relația cu școala, în vederea combaterii părăsirii timpurii a școlii, în special în cazul copiilor de etnie romă, care sunt predispuși să renunțe la mersul la școală;

- Redimensionarea școlilor existente (în situația în care în anumite zone, s-a redus numărul populației și, implicit, numărul de copii) și construirea de școli și grădinițe noi în comunitățile în creștere.
- 3. Protecție socială
  - Investire în pensii pe modelul sistemului din SUA;
  - Măsuri de creștere a natalității - sprijin financiar acordat părinților, construire creșe și grădinițe, școli.
- 4. Combaterea discriminării în sistemul educațional/ societate
- 5. Sistem bazat pe merite și competență în sectorul public
  - Competiții reale pentru posturi, transparența procesului, perioadă mai lungă pentru depunerea dosarelor, fără angajări pe pile;
  - Fără șpagă, depolitizarea instituțiilor publice.
- 6. Sprijin social acordat bătrânilor, familiilor monoparentale, persoanelor cu diferite boli sau afecțiuni
  - Facilitarea achiziției de locuințe.
- 7. Combaterea manipulării mass-media
  - Activități educaționale dedicate gândirii critice.

Impact - Dezvoltare economică și socială pe termen lung

1. Revigorarea sistemului educațional
  - Curriculă încărcată și învechită;
  - Recompensarea liderilor în educație;
  - Adaptarea materiei de învățare la abilitățile și competențele studenților;
  - Șanse scăzute pentru tineri de a reuși în viață;
  - Locuri de muncă adecvate greu de găsit;
  - Tineri defavorizați de angajatori – se cere experiență chiar și la joburi entry-level;
  - Creșterea numărului de școli și grădinițe;
  - Reintroducerea școlilor profesionale + profesori cu materia adaptată la contextul tehnologic actual.
2. Dezvoltarea infrastructurii pentru persoane cu nevoi speciale
  - Integrarea socială a persoanelor cu nevoi speciale/ defavorizate prin cursuri specifice și școli de profil;
  - Programe de sprijin pentru părinții cu copii preșcolari sau în clasele primare – asemănător cu *Școala după școală*, tichete pentru creșe.
3. Revigorarea sistemului public (profesionalizare)
  - Digitalizarea instituțiilor – echiparea cu tehnologie performantă;
  - Evaluarea periodică corectă a funcționarilor publici + angajarea pe competențe;
  - Participarea la cursuri de reconversie profesională;

4. Stimularea rezultatelor excepționale în educație
  - Stimularea învățării la un nivel foarte înalt – crearea unor centre ultra-performante și ultra-dotate pentru studenții cu capacități.
5. Corectitudine în aplicarea legii
  - Educarea populației – prin recompensarea și/sau sancționarea cetățenilor.
6. Investiții în producție

Impact - Creșterea incluzivă și reducerea vulnerabilităților

1. Creșterea calității educației
  - Lipsa educației financiare;
  - Acces la învățământ (conștientizarea nevoii de educație);
  - Digitalizare
    - Dezvoltarea competențelor digitale în rândul profesorilor;
    - Dezvoltarea competențelor digitale în rândul elevilor/studenților;
    - Este nevoie de digitalizare și în procesul de predare, în sensul dezvoltării unor cursuri interactive;
  - Stimularea tinerilor pentru a alege să profeseze în domeniul educației;
  - Este necesară dezvoltarea unor sisteme/metode/criterii de evaluare unitare pentru mediul rural și cel urban (să nu mai fie luate în considerare mediile din anii de studiu, ci evaluarea să se facă pe baza unui examen);
  - Materia este prea stufoasă și lipsesc materiile noi care să dezvolte anumite competențe specifice (de ex: de comunicare/dezbatere, de analiză și sinteză etc.);
  - Este necesară formarea continuă a profesorilor (inclusiv prin schimburi de experiență) pentru a se putea adapta nevoilor/cerințelor noilor generații;
  - Combaterea bullying-ului;
  - Egalitate de șanse pentru toți elevii, indiferent de orientarea sexuală a acestora;
  - Depolitizarea educației;
  - Sunt necesare programe și politici publice pentru asigurarea necesităților de bază din școli (rural/urban, unitar și egal);
  - Respectarea disciplinei de specializare în procesul de predare (profesorii să predea materiile pentru care au obținut specializare);
  - Reînființarea școlilor de arte și meserii;
  - Necesitatea introducerii educației sexuale în școli.
2. Integrarea copiilor orfani înainte și după vârsta majoratului
  - Înainte de vârsta majoratului:
    - Este nevoie de sprijin emoțional, educație, atenție acordată pentru o dezvoltare sănătoasă;
    - Este nevoie de asistenți sociali cu pregătire foarte riguroasă;

- Mai mulți psihologi care să acorde sprijin în centrele de plasament;
  - După vârsta majoratului:
    - Sprijin financiar pentru integrarea în societate (pentru a se putea întreține până la obținerea unui loc de muncă) și pentru continuarea studiilor;
  - Legislație care să permită adopția de către asistenții maternali;
  - Proces mai scurt de adopție;
  - Cuantum mai mare al alocației;
  - Facilități suplimentare privind organizarea unor excursii, participarea la evenimente cultural-sociale (ex: teatru).
3. Noi căi de dezvoltare a culturii antreprenoriale
- Lipsa educației antreprenoriale (inclusiv a educației financiare);
  - Cercetare antreprenorială (posibile idei de afaceri care să poată fi transpuse în producție);
  - Lipsa infrastructurii pentru desfacerea/extinderea afacerilor în alte regiuni sau chiar în afara granițelor.
4. Integrarea copiilor cu dizabilități/nevoi speciale
- Lipsa unor școli, grădinițe, cursuri, terapii pentru această categorie de persoane vulnerabile;
  - Este nevoie de profesori cu competențe speciale/specifice;
  - Lipsa unui sprijin financiar pentru terapii sau pentru dispozitive, echipamente și accesorii pentru persoanele cu dizabilități;
  - Combaterea bullying-ului;
  - Cuantum mai mare al alocației;
  - Facilități suplimentare privind organizarea unor excursii, participarea la evenimente cultural-sociale (ex: teatru).
5. Combaterea discriminării
- Acces la libera exprimare (stil vestimentar, culoare păr etc.);
  - Egalitate de șanse indiferent de orientarea sexuală, gen, rasă, statut social.

Impact - Creșterea incluzivă și reducerea vulnerabilităților

1. Creșterea nivelului de trai
- Creșterea salariului minim și al pensiilor;
  - Condiții de trai pentru o viață demnă;
  - Acces echitabil la servicii de sănătate și de educație (inclusiv în comunități mici).
2. Creșterea oportunităților de muncă
- Mulți tinerii pleacă din țară;

- Antreprenorii și IMM-urile sunt momentan descurajate de stat;
- Afacerile mici de familie (de ex. în agricultură);
- Investiții publice în comunități locale, care să genereze locuri de muncă.

3. Educație incluzivă, relevantă, atractivă

- Multe costuri ascunse asociate educației;
- Nevoia unor metode interactive de predare;
- Încurajarea gândirii libere;
- Importanța stării emoționale a copiilor;
- Educație financiară (referitoare la economisire, credite etc.);
- Educație antreprenorială;
- Educație aplicată (școli de meserii);
- Adaptarea educației la competențele cerute pe piața muncii (de ex. web design ca abilitate ce ar trebui încurajată în școală);
- Educație pentru sănătate și educație sexuală;
- Educație în natură;
- Educația părinților.

4. Combaterea discriminării și a comportamentelor agresive

- Bullying in școli;
- Discriminarea celor de alte orientări sexuale;
- Discriminarea romilor;
- Discriminarea pe criterii de vârstă - acută pe piața muncii;
- Discriminarea imigranților.

6. Accesul la cultură

- Acces la cultură la costuri rezonabile;
- Cultura în comunități mici (reînființarea căminelor culturale, a bibliotecilor locale);
- Educație pentru a crește apetitul pentru cultură al românilor.

7. Starea de bine a cetățenilor

- Mai mult frumos în jur (natură, cultură, relații armonioase);
- Cetățeni care zâmbesc mai mult.

Impact - Facilitarea mobilității pasagerilor și a transporturilor legitime de mărfuri și prevenirea comerțului ilicit, a pirateriei și a altor acte criminale

1. Îmbunătățirea infrastructurii rutiere

- Construcția de autostrăzi și drumuri;
- Flota transportului public îmbătrânită,

- Gratuitate pentru transport public;
- Preluarea modelelor de bună practică din vest;
- Autorizații de construcții neconforme planului urbanistic;
- Limitarea poluării (a noxelor emise);
- Suprataxarea mașinilor vechi poluante;
- Optimizarea traficului (semaforizare inteligentă);
- Fluidizarea traficului prin sensuri giratorii, indicatoare și marcaje rutiere, plus toaletarea copacilor care obturează indicatoarele de circulație;
- Construcția de pasaje sub/supraterane;
- Facilități de acces pentru persoanele cu dizabilități;
- Reducerea accidentelor;
- Riscul de accidente din cauza parcării mașinilor în intersecții;
- Ridicarea mașinilor “părăsite”.

2. Comerțul ilicit

- Digitalizare însoțită de securitate cibernetică;
- Educație în securitate cibernetică;
- Plata cu cardul, deducere fiscală pentru plata cu cardul, introducerea obligativității POS-urilor la comercianți;
- Târguri/bazaruri organizate de autoritățile locale pentru asigurarea unui cadru sigur de vânzare;
- Descurajarea cumpărării produselor provenite din comerț ilicit;
- Aplicarea cu strictețe a legii.

3. Reducerea traficului de persoane

- Aplicarea strictă a legii;
- Conștientizarea fenomenului (campanii, programe de conștientizare);
- Informări mass-media.

4. Încurajarea transportului feroviar, fluvial și maritim

- Investiții în infrastructura feroviară printr-o strategie națională;
- Modernizarea gărilor și a haltelor;
- Refacerea proiectului de transport pe canalul Constanța-București (cu port la 1 Decembrie);
  - Poate fi folosită albia râului Argeș.

5. Mobilitatea pasagerilor

- Stații intermodale (metrou-tramvai-autobuz);
- Implementarea proiectului de transport feroviar persoane metropolitan (centura Bucureștiului);

- Conectarea București – Ilfov;
- Construcția unui nou aeroport în sudul capitalei.

6. Descurajarea transportului singular cu mașina proprie

- Încurajarea car-sharing-ului.

În urma votului au fost propuse 10 teme pentru discuția din etapa următoare:

- Creșterea calității educației/Educație incluzivă, atractivă, relevantă
- Creșterea nivelului de trai
- Starea de bine
- Corectitudinea în aplicarea legii
- Consiliere și orientare profesională și adaptarea la piața muncii
- Revigorarea sistemului public (profesionalizare)
- Combaterea discriminării și comportamentelor agresive
- Investiția în producție
- Îmbunătățirea infrastructurii rutiere
- Încurajarea transportului de mărfuri feroviar, fluvial și maritim

Vot teme de interes

5.3 Rezultate – detalierea și selecția finală a temelor de interes

Respectând procedura de lucru utilizată la primul atelier de lucru, grupurile de lucru au dezbătut cele două teme alocate fiecărei mese după structura pre-stabilită (menționată în capitolele 3 și 4).

Mai jos, sunt prezentate rezultatele votului, precum și descrierea detaliată a temelor de interes.

Tema de interes	Vot
Creșterea calității educației/Educație incluzivă, atractivă, relevantă	28
Îmbunătățirea infrastructurii rutiere	17
Creșterea nivelului de trai	12
Investiția în producție	8
Starea de bine a cetățenilor	6
Corectitudine în aplicarea legii	6
Consiliere și orientare profesională și adaptarea la piața muncii	6
Revigorarea sistemului public (profesionalizare)	5
Combaterea discriminării și a comportamentelor agresive	5
Încurajarea transportului de mărfuri feroviar, fluvial și maritim	4

1. Tema - Creșterea calității educației/Educație incluzivă, atractivă, relevantă (28 voturi)

Descriere/ exemple

- Lipsa educației sexuale în școli;
- Fenomenul de bullying;
- Lipsa digitalizării.

Impact

- Creșterea numărului de mame tinere, lipsa informării corecte (multe subiecte tabu), dezinformare, igienă precară, boli cu transmitere sexuală;
- Pierderea interesului pentru școală, abandon școlar,
- Profesori și elevi slab pregătiți, dezvoltare profesională incompletă, integrare greoaie, traume, copiere comportamente agresive, creșterea infracționalității.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Creșterea numărului persoanelor asistate social și a familiilor defavorizate/ monoparentale;
- Creșterea numărului de avorturi și a mortalității (în rândul mamelor tinere);
- Abandon școlar;
- Îngrădirea accesului la informații;

- Integrare dificilă la locul de muncă;
- Nu se va ține pasul cu schimbările din societate;
- Crește foarte mult infrafracționalitatea în rândul tinerilor.

Valori care ar trebui promovate

- Familia;
- Informarea;
- Empatia;
- Renunțarea la conceptul de “rușine”.

Soluții posibile

- Obligatorietatea orelor de educație sexuală;
- Cursuri și programe de instruire pentru profesori;
- Dotare tehnologică;
- Actualizare materii (excel, SQL etc.);
- Mai mulți psihologi în școli;
- Penalizări pentru elevii/studentii cu comportament agresiv;
- Educație civică;
- Participare interactivă;
- Eliminarea pasivității profesorilor în fața comportamentelor de tip bullying.

Relevanța pentru cercetare

- Digitalizare:
  - Crearea unor aplicații/platforme digitale gratuite pentru accesul facil la cursuri/programe de pregătire, indiferent de mediul de proveniență și de posibilitățile financiare;
  - Dezvoltarea unei platforme naționale digitale pentru indicatorii de performanță în rândul profesorilor;
  - Dezvoltarea unor cursuri/aplicații interactive pentru captarea atenției elevilor/studentilor;
  - Crearea unor materiale informative digitale (gratuite) care să poată fi ușor accesate de pe dispozitive electronice (mobil, tabletă etc.);
- Studiu privind importanța și impactul educației sexuale în rândul preșcolarilor;
- Studii privind modalități de combatere a mentalităților învechite la nivelul sistemului de învățământ;
- Studii privind posibilitatea personalizării cursurilor în funcție de tipologia elevilor;
- Corelarea sistemului de învățământ din România cu mediul de afaceri din țara noastră;
- Studii de cercetare cu privire la disponibilitatea cadrelor didactice de a adopta practicile digitale în învățământ;
- Analize de bune practici din alte țări și introducerea lor pe piața noastră;

- Studii privind cauzele și posibile soluții pentru analfabetismul funcțional;
- Studii privind necesitatea consilierii profesionale timpurii;
- Studii privind comportamentul agresorilor și încadrarea în anumite profile psihologice (în vederea combaterii fenomenului de bullying);
- Dezvoltarea unor platforme de urmărire/monitorizare a fenomenului de bullying în școli pentru a se putea lua măsuri în acele unități de învățământ.

Grupuri de lucru – detalieri teme de interes

2. Tema - Îmbunătățirea infrastructurii rutiere (17 voturi)

Descriere/exemple

- Corupția din sistem.

Impactul actual

- Atragerea și menținerea investitorilor;
- Fluidizarea traficului;
- Uzura redusă a mașinilor;
- Consum scăzut de carburant;
- Scurtarea timpilor de transport.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Stații pentru încărcarea mașinilor electrice.

Valori care ar trebui promovate

- Educație rutieră din ciclurile primare;
- Standarde ridicate de calitate a materialelor.

Soluții

- Crearea de piste de biciclete
- Semaforizare inteligentă/sincronizarea semafoarelor;
- Camere video în intersecții;
- Construcția de parcări în proximitatea stațiilor de metrou/la periferia orașelor.

Relevanța pentru cercetare

- Tehnologizarea pistelor de biciclete (iluminare și încălzire);
- Studiu de cercetare privind micșorarea duratei de timp petrecută în trafic;
- Dezvoltarea de noi materiale.

3. Tema - Creșterea nivelului de trai/ a calității vieții (12 voturi)

Descriere/exemple

- Salariu minim și pensii corecte, raportate la costul de viață;
- Acces echitabil la servicii de sănătate și de educație;
- Mediu înconjurător (problema majoră a poluării);
- O viață demnă.

Impactul actual

- Nivel de trai scăzut.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Evoluție nefavorabilă (în contextul efectelor pandemiei, ale războiului, altor crize);
- Clasa politică nu promite;

- Apariția/extinderea altor boli/afecțiuni (de ex. alergiile, puternic influențate de calitatea aerului).

Valori care ar trebui promovate

- Aprecierea/valorizarea muncii;
- Prevenția bolilor;
- Valorizarea persoanelor în vârstă;
- Egalitate de șanse/echitate.

Soluții

- Cercetare/inovare în sănătate (de ex. pentru boli neurodegenerative precum Alzheimer);
- Investiții în energii regenerabile;
- Oprirea defrișărilor;
- Mai multe stații de reciclare, centre de colectare selectivă;
- Educație pentru mediu;
- Dezvoltarea economiei/industrii pentru ca veniturile să crească;
- Atragerea investitorilor.

Relevanța pentru cercetare

- Inovații în sănătate (pentru combaterea bolilor grave, dar și a unor afecțiuni curențe, precum bolile respiratorii);
- Inovații pentru îmbunătățirea infrastructurii necesare pentru energii regenerabile;
- Cercetarea speciilor de arbori (și a adaptabilității acestora) care au o creștere rapidă;
- Cercetări referitoare la sănătatea solurilor;
- Cercetări climatice;
- Valorificarea materialelor reciclate;
- Noi materiale nepoluante.

4. Tema - Investiția în producție (8 voturi)

Descriere/Exemple

- Foarte multe fabrici sunt în paragină sau închise ceea ce determină un import crescut;
- Tehnologie învechită;
- Deficit de resursă umană specializată capabilă să opereze produse/tehnologii de ultimă generație.

Impact

- Import crescut de produse finite;
- Deficit bugetar;
- Emigrare forță de muncă specializată;
- Scăderea natalității.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Depopularea orașelor;
- Deficitul bugetar (prăbușirea economiei);
- Scăderea nivelului de trai.

Valori care ar trebui promovate

- Economia circulară;
- Life long learning;
- Dreptul la muncă.

Soluții posibile

- Facilități fiscale pentru producători și investitori;
- Educație specializată;
- Legislație predictibilă;
- Valorificarea resurselor proprii.

Relevanța pentru cercetare

- Analiza sectoarelor deficitare la nivel național și crearea unor programe de revigorare a fabricilor administrate de stat; identificarea domeniilor de interes – cele care aduc plus valoare.

5. Tema - Starea de bine a cetățenilor (6 voturi)

Descriere/exemple

- Cetățeni împovărați, triști, depresivi, recalcitranți, stresați;
- Bolile mintale sunt stigmatizate;
- Oamenii (inclusiv tinerii) nu se înțeleg pe sine, nu-și găsesc locul, au dificultăți în a explora întrebările fundamentale ale vieții;
- Nu e suficient frumos în jur (natura, cultura, relații interumane de calitate);
- Peisajul public/mass media e împânzit de scandal, nenorociri, personaje agresive.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Persistă aceste emoții și stări negative.

Valori care ar trebui promovate

- Relații calde;
- Comunități armonioase;
- Promovarea rezultatelor deosebite din orice domeniu (de la cele ale copiilor la rezultatele cercetătorilor de top), al succesului dobândit pe merit;
- Cultivarea frumosului în toate aspectele vieții;
- Civilizație și comportamente decente.

Soluții

- Centre gratuite de recreere pentru bătrâni și pentru tineri;
- Spații publice de joacă/de entertainment pentru toate vârstele;
- Amenajarea și întreținerea spațiilor verzi, a lacurilor;

- Educație în natură;
- Normalizarea discuțiilor despre starea mentală, sentimente și emoții;
- Sprijin pentru sănătatea mentală și emoțională;
- Demnitatea corpului - produse de igienă feminina gratuite.

Relevanta pentru cercetare

- Cercetări despre factorii care induc starea de bine;
- Studii despre legătura dintre starea de bine și “frumos”;
- Studii despre incidența bolilor mentale;
- Studii despre dependența de internet/social media.

6. Tema - Corectitudine în aplicarea legii (6 voturi)

Descriere/Exemple

- Legea este aplicată discreționar;
- Favorizarea politicianilor, a persoanelor publice sau a persoanelor de rang înalt.

Impact

- Corupție;
- Discriminare;
- Competiție neloială;
- Evaziune fiscală.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Anarhie;
- Emigrare;
- Dispariția micilor afaceri.

Valori

- Echitate;
- Spirit civic;
- Egalitate de șanse.

Soluții posibile

- Refacerea sistemului legislativ – legile sunt prevăzute intenționat cu lacune pentru a favoriza căi de salvare;
- Depolitizarea justiției;
- Promovarea pe merite/competențe în funcțiile publice din sistemul justiției.

Relevanța pentru cercetare

- Analiza impactului sancționării persoanelor în funcție de buget (efecte economice, psihologice etc);
- Analiză bunelor practici internaționale și integrarea acestora într-un nou sistem legislativ.

7. Tema - Consiliere și orientare profesională și adaptarea la piața muncii (6 voturi)

Descriere/Exemple

- Există deja psihologi și consilieri profesionali în unele școli, însă nu peste tot, iar aceștia nu sunt eficienți;
- Unele firme recrutează și angajează tineri încă din facultate sau liceu;
- Programa/ conținutul cursurilor universitare nu e adaptată cerințelor pieței muncii;
- Lipsa forței de muncă pregătite, prin urmare, importăm forță de muncă.

Impact actual

- Eficiență scăzută a angajaților ca urmare a alegerilor nepotrivite făcute în parcursul profesional;
- Lipsa satisfacției profesionale a angajaților.

Soluții posibile

- Orientare profesională de la nivel de gimnaziu;
- Conlucrarea între diriginți de clase și psihologi școlari;
- Testarea aptitudinilor și a profilului psihologic raportat la specificul meseriilor/traseelor din carieră;
- Evaluarea și monitorizarea cadrelor didactice;
- Inspectoratele școlare monitorizează activitatea consilierilor de orientare profesională într-un mod mai eficient;
- Crearea hub-urilor în care firmele pot crea ateliere de experimentare de meserii;
- Bateriile de teste pentru testarea de competențe; să fie puse la dispoziția tuturor școlilor.
- Extinderea programelor prin care mediul privat recrutează la nivel de licee.

Relevanță pentru cercetare

- Cercetare privind corespondența dintre specializările absolvite de către studenți în universități și parcursul profesional al acestora - urmărirea parcursului profesional al absolvenților - câți dintre aceștia ajung să lucreze în domenii relevante specializărilor obținute?
- Cercetare în vederea identificării nevoilor (emergente) pieței muncii și în vederea identificării acelor specializări care vor fi necesare într-o măsură mai mare – Ulterior, rezultatele ar trebui comunicate și către Inspectoratele Teritoriale de Muncă și către actorii din sistemul educațional;
- Cercetarea gradului de adecvare a procedurilor și practicilor utilizate în procesul de consiliere și orientare profesională, analiza eficienței acestora, în vederea îmbunătățirii proceselor și practicilor utilizate;
- Analiză impactului practicilor angajatorilor – de ex. care este rata angajaților formați anterior care rămân în cadrul organizațiilor angajatoare și câți sunt cei care pleacă.

8. Tema - Revigorarea sistemului public (profesionalizare) (5 voturi)

Descriere/Exemple

- Atitudine defectuoasă față de beneficiari;
- Birocrație excesivă - chiar și în situațiile în care se presupune că anumite proceduri pot fi efectuate în mediul online, tot sunt solicitate documente în format fizic din partea beneficiarilor - "*Declarația online se depune la Ghișeul 2.*".

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Vor fi mai puțini funcționari publici ca urmare a digitalizării și automatizării proceselor administrative;
- Se menține birocrația, corupția, crește lipsa încrederii în instituțiile publice, crește frustrarea publică, crește lipsa de eficiență.

Valori care ar trebui promovate

- Bun simț, empatie, umanitate, răbdare, adaptabilitate, dorința de a ajuta, amabilitate, profesionalism, eficiență, imparțialitate.

Soluții

- Sistem de etalon pentru serviciile oferite de către funcționarii publici;
- Colectarea feedback-ului din partea beneficiarilor;
- Digitalizarea proceselor;
- Implementarea semnăturii electronice și pentru persoanele fizice.

Relevanța pentru cercetare

- Cercetarea mecanismelor prin care poate fi schimbată atitudinea funcționarilor publici, comportamente;
- Cercetarea mecanismelor de îmbunătățire a serviciilor oferite;
- Dezvoltarea sistemului informatic centralizat unic, realizarea convergenței sistemelor deja existente, analiza erorilor din sistemele digitale;
- Analiza modelelor de bune practici din alte state.

9. Tema - Combaterea discriminării și a comportamentelor agresive (5 voturi)

Descriere/ exemple

- Persoanele din mediul rural au acces redus la utilitățile de bază (grupuri sanitare, electricitate, canalizare, gaze etc.);
- Persoanele din medii defavorizate au acces redus la cultură și activități culturale;
- Persoanele vulnerabile au acces restricționat la piața muncii din cauza sistemului de angajare pe baza "nepotismului" și a discriminării pe bază de gen, vârstă, aspect fizic, minorități, etnie, orientare sexuala etc.);
- Fenomenul de bullying.

Impact

- Depresie, sinucideri etc.;
- Creșterea infracționalității;
- Creșterea stresului post traumatic.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Sărăcie;
- Nivel de trai foarte scăzut;
- Nivel de cultură foarte scăzut;
- Marginalizare;
- Emigrare.

Valori care ar trebui promovate

- Egalitatea de șanse;
- Cunoașterea și aplicarea drepturilor și a obligațiilor fundamentale.

Soluții posibile

- Comisii de concurs aleatorii/secrete;
- Aplicarea și respectarea dreptului privind egalitatea de șanse;
- Programe de integrare socială (pentru cei discriminați) cu rezultate practice;
- Mai mulți psihologi în școli;
- Penalizări pentru elevii/studenții cu comportament agresiv;
- Eliminarea pasivității profesorilor în fața comportamentelor de tip bullying;
- Studii de caz pentru prevenirea comportamentelor agresive (de ex: de tip bullying).

Relevanța pentru cercetare

- Studii privind cauzele care determină fenomenul de bullying;
- Studii privind categoriile de vârstă ale celor agresati;
- Studii privind mediul familial din care provin agresorii;
- Studii privind principalii factori care duc la discriminarea în funcție de gen, rasă, orientare sexuală etc.;
- Studii privind comportamentul agresorilor și încadrarea în anumite profile psihologice (în vederea combaterii fenomenului de bullying);
- Dezvoltarea unor platforme de urmărire/monitorizare a fenomenului de bullying în școli pentru a se putea lua măsuri în acele unități de învățământ;
- Crearea unor modalități de informare privind legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați și transparență privind măsurile luate de autorități;
- Studii privind violența în familie;
- Studii privind violența contra femeilor.
- Studii privind depresia.

10. Tema - Încurajarea transportului de mărfuri feroviar, fluvial și maritim (4 voturi)

Descriere/exemple

- Sistem de infrastructură învechită;
- Barajul de pe Argeș nefuncțional.

Impactul actual

- Pierderi economice care generează criză economică;
- Costuri suplimentare care generează preț ridicat pentru beneficiarul final.

Evoluția probabilă la orizont de timp 2030

- Deficit bugetar (PIB scăzut);
- Blocaje rutiere.

Valori care ar trebui promovate

- Transparența contractelor;
- Soluții ecologice;
- Siguranța.

Soluții

- Dragarea canalelor;
- Modernizarea căilor de transport;
- Creșterea finanțărilor pentru infrastructură;
- Atragerea de contracte comerciale pentru a crea presiune socială;
- Platforme colaborative între transportator pentru eficientizarea transporturilor.

Relevanța pentru cercetare

- Conectarea transportului la nivel internațional;
- Identificarea potențialului natural;
- Studiu pentru identificarea modalităților de modernizare a tronsoanelor în vederea creșterii vitezei de transport.

Vot final

9. Anexe

Anexa 1 Agenda atelierelor de lucru

proEthics

Participatory Real Life Experiments in Research and Innovation Funding
Organisations on Ethics - PRO-Ethics

AGENDĂ

Atelier de lucru cu cetățenii pentru îmbogățirea Agendei Strategice Naționale de
Cercetare

Impact Hub, 13 și 20 mai 2022

9:30-10:00	Înregistrarea participanților
10:00-10:40	Introducere • Scopul întâlnirii • Sistemul de cercetare din România • Metodologia de lucru
10:40-11:00	Sesiune de lucru • Vot impacturi
11:00-11:40	Grupuri de lucru • Identificare teme de interes (runda 1) • Vot top 3 probleme
11:40-12:00	<i>Pauză de cafea</i>
12:00-13:45	Grupuri de lucru • Identificare teme de interes (rundele 2-3) • Prezentări și vot
13:45-14:30	<i>Pauză de prânz</i>
14:30-15:30	Grupuri de lucru • Detaliere teme (2 runde x 30 min)
15:30-15:45	<i>Pauză de cafea</i>
15:45-16:30	Prezentări și vot final

Anexa 2 Impacturile input din *Agenda Strategică Națională de Cercetare*

IMPACT 1: Democrație revigorată

- Creșterea transparenței instituțiilor publice și a administrației publice;
- Cetățenia digitală - utilizarea competentă a noilor tehnologii în contextul cetățeniei democratice;
- Dezvoltarea de mecanisme și instrumente funcționale de implicare, consultare a cetățenilor;
- Creșterea participării civice în luarea deciziilor a cetățenilor, inclusiv a comunităților vulnerabile (afectate de sărăcie, marginalizare, discriminare);
- Reducerea atitudinii extremiste și a radicalizării îndreptate împotriva minorităților;
- Cunoașterea contribuției minorităților naționale la dezvoltarea societății românești;
- Promovarea științei în societate;
- Promovarea rolului științei în fundamentarea politicilor publice;
- Dezvoltarea unei clase politice motivate de valori.

IMPACT 2: Dezvoltarea artelor, culturii și a sectoarelor culturale și creative

- Noi forme de educație prin cultură;
- Crearea de noi produse culturale și instrumente pentru managementul și antreprenoriatul cultural;
- Reducerea rupturii dintre creativitatea artistică și mediul social-economic;
- Stimularea dezvoltării competențelor lingvistice atât în limba maternă, cât și în limbi străine;
- Creșterea înțelegerii valorilor comune pentru mix-ul: cultură, patrimoniu, turism, dezvoltare economică;
- Dezvoltarea sentimentului de identitate și apartenență europeană;
- Menținerea diversității culturale;
- Dezvoltarea artei și designului;
- Reducerea traficului ilicit al bunurilor culturale și gestionarea riscurilor în cazuri de forță majoră;
- Dezvoltarea de soluții privind integrarea populațiilor care nu țin pasul cu ritmul schimbărilor tehnologice;
- Realizarea conexiunii dintre inovarea tehnică și artistică, respectiv inovarea socială

IMPACT 3: Dezvoltare socială și economică pe termen lung

- Eradicarea sărăciei învățării;
- Sprijin pentru dezvoltarea tinerilor defavorizați;

- Combaterea fenomenelor de știri false/ "fake news" și pseudoștiința;
- Protecție socială (de ex. pensii) prin prisma declinului demografic (scăderea populației);
- Adecvarea economică și socială la fenomenele asociate globalizării;
- Adaptarea educației la schimbările de pe piața muncii;
- Înțelegerea impactului migrației și a mobilității forței de muncă asupra economiei și societății;
- Cultivarea identității și valorilor naționale în context european și universal;
- Sistem bazat pe merite și competență în sectorul public.

IMPACT 4: Creșterea incluzivă și reducerea vulnerabilităților

- Creșterea calității educației și a oportunităților de formare de-a lungul vieții;
- Creșterea nivelului de trai;
- Reducerea diferențelor mari de nivel de trai, educație, sănătate;
- Combaterea discriminării;
- Creșterea egalității de șanse și tratament, care să includă problematica discriminării de gen;
- Integrarea socială a persoanelor vulnerabile și a copiilor cu nevoi speciale;
- Creșterea ocupării forței de muncă, asigurarea locurilor de muncă decente pentru toți;
- Accesul la cultură și știință;
- Noi căi de dezvoltare a culturii antreprenoriale.

IMPACT 5: Diminuarea pierderilor cauzate de calamități naturale, accidentale și de cele provocate de om

- Creșterea capacității de redresare a comunității prin informare, educare și implicare civică;
- Managementul riscurilor asociate dezastrelor tehnologice (ex. accidente cu substanțe toxice);
- Pregătirea pentru evenimentele cu riscuri multiple, în condițiile schimbării climatice accelerate;
- Limitarea impactului fenomenelor meteo extreme (furtuni, viscole, tornade, temperaturi) prin dezvoltarea de servicii climatice specifice;
- Reducerea impactului seismelor puternice prin decizii corect informate, pe baze științifice;
- Diminuarea amenințărilor CBRNE (chimice, biologice, radiologice, nucleare și explozive);
- Dezvoltarea sistemului de management al riscului asociat inundațiilor;
- Prevenirea accidentelor de laborator generatoare de riscuri biologice majore;

- Combaterea efectelor perioadelor de secetă și reducerea deșertificării;
- Prevenirea și limitarea incendiilor de pădure.

IMPACT 6: Facilitarea mobilității pasagerilor și a transporturilor legitime de mărfuri și prevenirea comerțului ilicit, a pirateriei și a altor acte criminale

- Reducerea incidenței accidentelor rutiere majore;
- Limitarea traficului ilegal de deșeuri;
- Depistarea timpurie și oprirea traficului de persoane;
- Reducerea riscului de atac terorist asupra pasagerilor și în spațiile publice;
- Reducerea traficului (inclusiv a tranzitului) ilegal de mărfuri și materii prime;
- Limitarea traficului de imigranți și a imigrației ilegale;
- Schimbarea percepției cu privire la imigrație;
- Optimizarea traficului rutier.

IMPACT 7: Gestionarea mai eficientă a criminalității și a terorismului și îmbunătățirea rezilienței și autonomiei infrastructurilor fizice și digitale

- Reducerea corupției în sectorul public;
- Combaterea rețelelor de crimă organizată;
- Soluții de regenerare urbane (procese de reinventare și restructurare urbană, în vederea trecerii către "smart cities") pentru creșterea siguranței cetățenilor;
- Creșterea gradului de încredere a populației în forțele de ordine;
- Combaterea discriminării în aplicarea legii;
- Adaptarea societății la noile provocări de securitate convenționale și neconvenționale (hibride);
- Evaluarea impactului utilizării inteligenței artificiale în sisteme de menținere a securității colective.

IMPACT 8: Creșterea securității cibernetice și menținerea unui mediu online mai sigur

- Conștientizare la nivel individual și instituțional cu privire la existența atacurilor cibernetice și a importanței combaterii acestora;
- Identificarea conținutului instigator din mediul on-line;
- Pregătirea pentru amenințări cibernetice asimetrice;
- Modele inovative de atragere și formare a specialiștilor în domeniul securității cibernetice;
- Dezvoltarea de standarde de securitate cibernetică în sectorul public;
- Combaterea cyberbullying;
- Responsabilizarea furnizorilor de produse digitale din perspectiva securității cibernetice;

- Creșterea încrederii populației în securitatea schimburilor de date prin Internet;
- Reducerea impactului atacurilor informatice asupra infrastructurilor de mare importanță;
- Noi metode de reducere a fraudelor online.

Unitatea Executivă pentru
Finanțarea Învățământului Superior,
a Cercetării, Dezvoltării și Inovării

Raport realizat de către *Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării*, în cadrul proiectului **Participatory Real Life Experiments in Research and Innovation Funding Organisations on Ethics - PRO-Ethics**, cofinanțat din programul Horizon 2020 al Uniunii Europene

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României